Lieta Nr. A42410007
A341-09/22

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 2.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese T.Jefremova,

piedaloties pieteicējai *A.D.*, atbildētājas Garkalnes novada domes pilnvarotajai pārstāvei Sarmītei Baumanei un trešajai personai *V.D.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *A.D.* pieteikuma par Garkalnes novada domes 2006. gada 22. decembra lēmuma „Par dzīvesvietas deklarēšanas ziņu anulēšanu *V.D.*" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006. gada 22. decembrī Garkalnes novada dome (turpmāk – atbildētāja) pieņēma lēmumu „Par dzīvesvietas deklarēšanas ziņu anulēšanu *V.D.*" (protokols Nr.14, 18.§) (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma atteikt anulēt dzīvesvietas deklarēšanas ziņas *V.D. (dzēsta adrese)*.

[2] 2007.gada 22. janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.D.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums. Ar tiesneses 2007.gada 24. janvāra lēmumu ierosināta administratīvā lieta par Garkalnes novada domes 2006. gada 22. decembra lēmuma „Par dzīvesvietas deklarēšanas ziņu anulēšanu *V.D.*" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Garkalnes novada dome – 2007.gada 19.februāra rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteicējas prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu sekojošu apsvērumu dēļ.

[3.1] Lēmums pieņemts, jo pieteicēja, deklarējot ziņas par savu tēvu *V.D.*, ir norādījusi, ka pamats tam ir radniecība.

[3.2] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3. pants nosaka, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz radniecības pamata.

[3.3] Atbildētāja, pieņemot Lēmumu, nav konstatējusi Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12. pantā paredzētos noteikumus, kuri atļautu anulēt dzīvesvietas deklarēšanas ziņas *V.D. (dzēsta adrese)* (nav konstatēts, ka deklarējot dzīvesvietu, būtu sniegtas nepatiesas ziņas un nav arī konstatēts, ka attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā).

[4] Tiesas sēdē pieteicēja savu pieteikumu uzturēja un pamatoja ar to, ka trešā persona *V.D.* minētajā adresē nedzīvojot kopš 2005. gada, nav piedalījies dzīvokļa remontā un iekārtošanā.

[5] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un paskaidroja, ka trešajai personai saskaņā ar dzīvesvietas deklarēšanas 3.panta otro daļu bija tiesisks pamats deklarēt savu dzīvesvietu minētajā adresē.

[6] Trešā persona *V.D.* tiesas sēdē norādīja, ka viņam pašlaik nav tādas dzīvesvietas, kurā viņš varētu deklarēt savu dzīvesvietu.

Motīvu daļa

[7] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[8.1] 2003. gada 24. jūlijā Garkalnes pagasta padome izsniedza izziņu Nr.345, ar kuru apliecināja, ka *V.D.* 2003. gada 24. jūlijā ir deklarējis dzīvesvietu adresē *(dzēsta adrese)* (lietas 16. lapa).

[8.2] 2006. gada 12. decembrī pieteicēja sagatavoja iesniegumu Garkalnes novada domei, kurā lūdza anulēt *V.D.* uzrādītās dzīvesvietas deklarācijas ziņas (lietas 5.-7. lapa).

[8.3] 2006. gada 22. decembrī Garkalnes novada dome pieņēma lēmumu „Par dzīvesvietas deklarēšanas ziņu anulēšanu *V.D.*" (protokola Nr.14, 18.§), ar kuru nolēma atteikt anulēt dzīvesvietas deklarēšanas ziņas *V.D. (dzēsta adrese)* (lietas 8. lapa).

[8.4] *V.D.* un *E.D.* 1978.gada 19.augustā ir noslēguši laulību.

[8.5] Laulībā *V.D.* un *E.D.* 1979.gadā ir piedzimusi meita *A.D.* (lietas 33.lapa), kura dzīvo un ir deklarējusi dzīvesvietu *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā.

[8.6] *V.D.* un *E.D.* laulība ir šķirta 2009.gada 25.martā, tiesas spriedums minētajā lietā Nr.C33197908 ir stājies spēkā 9lietas 35.-36.lapa).

[8.7] Lietā nav strīda, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī *V.D., E.D.* un *A.D.* bija deklarējuši savu dzīvesvietu adresē *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā.

[8.8] Lietā nav strīda, ka dzīvoklis *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā tika piešķirts *D.* ģimenei, kad viņiem 1999.gadā nodega māja.

[9] Lietā pastāv strīds, vai trešajai personai *V.D.* ir tiesisks pamats Lēmuma pieņemšanas brīdī būt deklarētam adresē *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajons.

[10] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pantu likuma mērķis ir panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3. panta otrā daļa nosaka, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis

nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Tādējādi tiesa konstatē, ka tiesisks pamats, lai apmestos uz dzīvi konkrētā īpašumā, ir tas, ka attiecīgais nekustamais īpašums personai pieder, vai persona attiecīgo nekustamo īpašumu nomā vai īrē vai arī persona attiecīgā īpašuma lietošanas tiesības ir ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmā daļa paredz, ka ziņas par deklarēto dzīvesvietu iestāde anulē, ja:

1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas;

2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Tādējādi tiesa konstatē, ka, lai iestāde būtu tiesīga anulēt personas ziņas par deklarēto dzīvesvietu, ir jākonstatē, ka dzīvesvietas deklarētājs vai viņa pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas vai arī attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Ņemot vērā to, ka lietā nepastāv strīds, ka pieteicējs nav sniedzis nepatiesas ziņas, deklarējoties konkrētajā dzīvesvietā, tad konkrētajā gadījumā vienīgais iemesls ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanai ir tiesiskā pamata neesamība dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

[11] Tiesai ir jānoskaidro, vai ir bijis tiesiskais pamats trešajai personai 2003.gada 24.jūlijā deklarēt savu dzīvesvietu konkrētajā lietā *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā.

Lietā nav strīda, ka trešā persona savu dzīvesvietu deklarējusi *(dzēsta adrese)* 2003.gada 24.jūlijā.

Pieteicēja tiesas sēdē paskaidroja, ka minētais dzīvoklis Dubru ģimenei tika piešķirts apmēram 2000.gadā, kad viņiem 1999.gadā nodega māja, dzīvokļa īres līgums tika noslēgts uz *E.D.* vārda un sākotnēji trešā persona dzīvoja vienā no dzīvokļa istabām, bet 2001.gadā pieteicēja ir privatizējusi minēto dzīvokli uz sava vārda. Tiesas sēdē tika arī noskaidrots, ka trešā persona nedzīvo minētajā dzīvoklī kopš 2005.gada, bet tomēr 2008./2009. gada ziemā trešā persona dzīvoja minētajā nekustamajā īpašumā. No Zemesgrāmatas datiem ir redzams, ka nekustamā īpašuma ar kadastra Nr.*(dzēsts kadastra numurs) (dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā īpašniece ir *A.D.* un pamats tam ir 2006.gada 30.decembra pirkuma līgums.

Atbildētāja pārstāve paskaidroja, ka pēc mājas nodegšanas divas dzīvojamās platības tika piešķirtas gan *V.D.*, gan viņa dzīvesbiedrei, pēc remonta abi dzīvokļi tika apvienoti un kļuva adrese *(dzēsta adrese)*.

No lietas dalībnieku paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka lietā nav strīda, ka minētais dzīvoklis tika 2000.gadā piešķirts *V.D.* un *E.D.* pēc tam, kad nodega viņu māja. Tādējādi tiesa konstatē, ka trešā persona ir ieguvusi minētā dzīvokļa lietošanas

tiesības saskaņā ar likuma „Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 13.panta pirmo daļu, kas nosaka, ja stihiskas nelaimes vai avārijas rezultātā personas īrētā vai īpašumā esošā dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja, kurā tā deklarējusi savu dzīvesvietu, ir gājusi bojā vai daļēji sagruvusi un nav atjaunojama, šai personai neatliekami sniedzama palīdzība, izīrējot tai dzīvojamo telpu vai nodrošinot to ar pagaidu dzīvojamo telpu šā likuma 23.pantā noteiktajā kārtībā. Tiesa uzskata, ka minētais fakts ir likumisks un līgumisks pamats trešajai personai – *V.D.* brīdī, kad viņš deklarējās dzīvoklī *(dzēsta adrese)*, lietot minēto dzīvokli.

No pieteicējas paskaidrojumiem un no apstrīdēšanas iesnieguma (lietas 5. un 6. lapa) tiesa konstatē, ka *V.D.* 2003.gada 24.jūlijā deklarēja dzīvesvietu ar pieteicējas piekrišanu, tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicēja ir iemitinājusi minētajā dzīvoklī savu tēvu – *V.D.*. No pieteicējas paskaidrojumiem un no apstrīdēšanas iesnieguma (lietas 7.lapa) tiesa konstatē, ka lietā nav strīda, ka trešā persona līdz 2005.gadam dzīvoja minētajā dzīvoklī *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā, kā arī dzīvoja tur 2008./2009.gada ziemā.

No augstākminētā tiesa konstatē, ka pieteicējs atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrajai daļai ir ieguvis īpašuma lietošanas tiesības uz radniecības un cita likumiska vai līgumiska pamata, tādējādi viņam 2003.gada 24.jūlijā bija tiesisks pamats deklarēt savu dzīvesvietu konkrētajā dzīvoklī *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā.

[12] Tiesa vērtē, vai tiesiskais pamats trešajai personai lietot dzīvokli *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā Lēmuma pieņemšanas brīdī bija zudis.

No pieteicējas un trešās personas paskaidrojumiem un no apstrīdēšanas iesnieguma (lietas 7.lapa) tiesa konstatē, ka lietā nav strīda, ka trešā persona līdz 2005.gadam dzīvoja minētajā dzīvoklī *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā, kā arī dzīvoja arī tur 2008./2009.gada ziemā, bet pašlaik tur nedzīvo.

Kā to norādījis arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, dzīvokļa īpašniekam nav tiesisku šķēršļu lūgt anulēt ziņas par citas personas deklarēto dzīvesvietu, pamatojoties uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, ja tiktu atzīts, ka šai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā. Taču jautājums par to, vai personai ir tiesisks pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, ir risināms civilprocesuālā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta sprieduma lietā Nr.SKA-311/2006 13.punktu*).

Tiesa norāda, ka ziņu anulēšana par deklarēto dzīvesvietu nav izmantojama, lai risinātu jautājumu par personas tiesībām dzīvot kādās dzīvojamās telpās vai mantisko attiecību noskaidrošanai. Pārbaudot personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, iestādei un tiesai neizbēgami ir jāsaskaras ar civiltiesiskajām attiecībām (īpašuma, īres u.tml.), jo tikai tās var radīt personai subjektīvas tiesības dzīvot dzīvesvietā. Iestādei un tiesai ir pienākums šādas attiecības arī analizēt, bet vienīgi no to spēkā esības viedokļa, neieslīgstot apstākļos, kas skar tiesisko attiecību iegūšanu, grozīšanu vai izbeigšanu, jo, kā norādīts Dzīvesvietas deklarēšanas likuma

2.panta otrajā daļā, deklarēšanās dzīvesvietā nerada nekādas civiltiesiskas sekas (2008.gada 15.septembra spriedums lietā Nr.A42288106, SKA – 570/2008).

Tiesa konstatē, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī neviens no tiesiskajiem pamatiem trešajai personai lietot dzīvokli *(dzēsta adrese)*, kas bijuši spēkā trešajai personai deklarēšanās brīdī 2003.gada 24.jūlijā, nav zudis. Minētie tiesiskie pamati paši par sevi nevar izmainīties, ja vien netiek panākta privāta vienošanās ar dzīvokļa īpašnieci vai nav stājies spēkā tiesas spriedums, kurā civilprocesa kārtībā izšķirts strīds par tiesībām uz dzīvojamo telpu.

Ņemot vērā to, ka pieteicēja nav vērsusies tiesā civiltiesiskā kārtībā, lai konstatētu, ka trešajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā un tādējādi Lēmuma pieņemšanas brīdī nebija spēkā stājies tiesas spriedums par to, ka trešajai personai nav tiesiska pamata lietot dzīvokli *(dzēsta adrese)*, Rīgas rajonā, kā arī nav panākta vienošanās starp pieteicēju un trešo personu par minētā dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, tad, pamatojoties uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmo daļu, tiesa konstatē, ka nav tiesiska pamata Lēmuma atcelšanai un pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *A.D.* pieteikumu par Garkalnes novada domes 2006.gada 22.decembra lēmuma (protokols Nr.14, 18.§) „Par dzīvesvietas deklarēšanas ziņu anulēšanu *V.D.*" atcelšanu un pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2009.gada 2.jūnijā

Tiesnese T.Jefremova